

для курсантів, студентів, слухачів
заочної форми навчання

**МЕДИЦИНА
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

Вандер К.О.,
Барбашин В.В.,
Толкунов І.О.

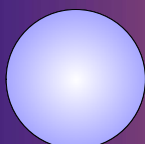
**ПЕРША
МЕДИЧНА
ДОПОМОГА**

Курс лекцій – Частина II

КЛ – Ч.ІІ

**Кафедра організації
забезпечення цивільного
захисту в надзвичайних
ситуаціях**

м. Харків – 2006 рік

**Кафедра організації забезпечення
цивільного захисту в надзвичайних ситуаціях
Університету цивільного захисту України**

Барбашин В.В., Вандер К.А., Толкунов І.О.

МЕДИЦИНА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Курс лекцій

_____ - _____ - _____
(навчальна група)

(звання, ПІБ)

Частина 2

ПЕРША МЕДИЧНА ДОПОМОГА

**Для курсантів, студентів і
слухачів заочної форми навчання**

Харків-2008

Друкується за рішенням кафедри організації забезпечення цивільного захисту в надзвичайних ситуаціях УЦЗУ
Протокол № 3 від 08.11.2006 року

Рецензенти: - Хименко М.Ф. Доцент кафедри травматології, ортопедії та хірургії надзвичайних ситуацій Харківського державного медичного університету; кандидат медичних наук; доцент;
- Приходько Ю.О. Начальник медичної служби університету цивільного захисту України.

Барбашин В.В., Вандер К.О., Толкунов І.О. „Медицина надзвичайних ситуацій”. Курс лекцій. Частина 2. Перша медична допомога. Для курсантів, студентів і слухачів заочної форми навчання. – Харків: 2008. – 68 с.

Представлений короткий курс лекцій розкриває основні аспекти про механізми дії різноманітних (механічних, фізичних хімічних та інших) ушкоджуючих факторів зовнішнього середовища на організм людини, а також принципи, способи і засоби для надання першої медичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій.

Курс лекцій розрахований на курсантів, студентів і слухачів заочної форми навчання, а також може бути корисним для викладачів і відповідає рівню дисципліни „Медицина надзвичайних ситуацій”.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Лекція 12. Травми: удари, рани, кровотечі. Способи зупинки кровотеч.....	5
12.1. Забої.....	6
12.2. Рани.....	7
12.3. Кровотечі.....	10
Лекція 13. Пошкодження органів грудної і черевної порожнини	15
13.1. Травми грудей.....	15
13.2. Травми живота.....	18
Лекція 14. Скелетна травма: вивихи, переломи. Черепно-мозкова травма.....	20
14.1. Скелетна травма: вивихи, переломи.....	20
14.2. Черепно-мозкова травма.....	24
Лекція 15. Термінальний стан, травматичний шок, травматичний токсикоз. Реанімація.....	27
15.1. Термінальний стан.....	27
15.2. Реанімація.....	29
15.3. Травматичний шок.....	39
15.4. Синдром тривалого роздавлювання (травматичний токсикоз).....	40
Лекція 16. Правила накладення пов'язок, фіксація (імобілізація). Перенесення і транспортування поранених.....	43
16.1. Правила накладення пов'язок, фіксація (імобілізація).....	43
16.2. Перенесення і транспортування поранених.....	44
Лекція 17. Отруєння чадним газом.....	44
Лекція 18. Закони терморегуляції. Екстремальні температури. Загальні і місцеві ураження.....	48
18.1. Закони терморегуляції. Екстремальні температури....	48
18.2. Загальні і місцеві ураження.....	51
Лекція 19. Електротравма. Ураження блискавкою. Допомога при утопленні.....	60
Список рекомендованої літератури.....	66

ВСТУП

Однією із основних умов інтеграції України в Євросоюз є сучасний високий рівень підготовки спеціалістів для різних галузей національної економіки, в тому числі і рятувальної справи.

Забезпечення безпеки життєдіяльності, рятування і збереження здоров'я людей – головний професійний посадовий обов'язок рятувальника в повсякденній життєдіяльності, і особливо, в складних умовах техногенних і екологічних катастроф, а також при ліквідації їх наслідків.

Цей курс лекцій підготовлений у зв'язку з розширенням програми дисципліни „Медицина надзвичайних ситуацій” і фактичною відсутністю навчально-методичних посібників в цій галузі.

Курс лекцій розкриває основні аспекти про механізми дії різноманітних – механічних, фізичних хімічних та інших ушкоджуючих факторів зовнішнього середовища на організм людини, а також принципи, способи і засоби для надання першої медичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій (лекція 12). Розглядає важкість станів постраждалого у відповідності з областю, глибиною, площею ураження, характером травми, симптомами і адекватними прийомами надання першої медичної допомоги (лекції 13, 14).

Особлива увага приділяється екстремально важким станам, які є найбільш загрозливими для життя людини – травматичний шок, травматичний токсикоз (синдром тривалого стискання тканини), отруєння чадним газом, електротравма (лекції 15, 17-19), з описом адекватних прийомів реанімації постраждалих.

Розглянуті способи і необхідні доступні засоби надання першої медичної допомоги з урахуванням психологічної підтримки і подальшим обережним перенесенням і транспортуванням поранених і хворих (лекція 16).

Автори розраховують на відповідну користь даного навчального посібника і будуть вдячними за зауваження і побажання колег по суті викладеного матеріалу.

Навчальне видання

**„Медицина надзвичайних ситуацій”. Курс лекцій. Частина 2.
„Перша медична допомога”. Для курсантів, студентів і слухачів
заочної форми навчання.**

Автори: **Барбашин Віталій Валерійович**
Вандер Костянтин Олександрович
Толкунов Ігор Олександрович

Відповідальний за випуск: **І.О. Толкунов**

Підп. до друку ____ . ____ . 200__ р. Формат 60×84 1/16
Папір офсетний. Друк різнограф. Умов. друк. арк. 4,0
Тираж ____ прим. Вид. № ____ / ____ Замов. № _____

Надруковано ВРВД
Університету цивільного захисту України
61023, Харків, вул. Чернишевська, 94